

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 12. apríla 2021

č. 4)

Stanovisko k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Všeobecne k návrhu:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky predkladá do legislatívneho procesu návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony z dôvodu riešenia nevyhnutných problémov vyplývajúcich z aplikačnej praxe.

Konkrétne ide o úpravu v časti súhlasov, kde na základe praktickej aplikácie dochádza k zmene, tak aby reflektovala aktuálnu situáciu. Úpravou príde k zníženiu byrokratického zaťaženia podnikateľského prostredia a teda aj orgánov štátnej správy, ktoré sa budú môcť dôslednejšie venovať kľúčovým bodom zákona o odpadoch. Ďalšiu úpravu na základe praktickej aplikácie si vyžiadala opätovne oblasť rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Samotné úpravy sú vyvolané situáciou v tejto oblasti ktorá nastala v prvom štvrtroku 2020. Táto úprava nie je rozsiahla a má zabezpečiť základnú stabilitu systému.

Návrhom zákona sa dopĺňajú opatrenia z aktuálneho Programu predchádzania vzniku odpadov na roky 2019-2025 a upresňuje sa aplikácia § 15 zákona o odpadoch. V nadväznosti na rozporové rokovania boli doplnené aj ustanovenia ohľadom posilnenia vynútiteľnosti primárneho materiálového zhodnotenia odpadu z obalov a odpadu z neobalových výrobkov zberovými spoločnosťami.

Predkladaný návrh zákona má negatívny aj pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, pozitívny vplyv na životné prostredie. Predkladaný návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, vplyvy na informatizáciu, sociálne vplyvy, na služby pre občana a na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Dátum účinnosti návrhu zákona je navrhnutý na 1. júla 2021. Návrh zákona sa na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky predkladá s rozpormi s Asociáciou zamestnávateľských združení, Republikovou úniou zamestnávateľov a Asociáciou priemyselných zväzov.

Stanovisko AZZZ SR :

AZZZ SR mala v rámci medzirezortného pripomienkového konania k predloženému materiálu niekoľko zásadných pripomienok, pričom viaceré sa vzájomným rokovaním podarilo odstrániť. Otvorené zostali a rozpor pretrváva v nasledovných zásadných pripomienkach :

K návrhu zákona:

1. K Čl. I. § 114b ods. 1

Žiadame v predmetnom ustanovení uviesť, že sa to netýka skládok odpadov, ktoré sú zároveň environmentálnou záťažou.

Odôvodnenie:

V zmysle predmetnej novely, ak prevádzkovateľ skládky podal žiadosť o udelenie súhlasu podľa § 97 ods. 1 písm. j) a ďalej nekoná smerom k uzavretiu a rekultivácii skládky, príslušné orgány štátnej správy majú možnosť

nariadiť mu vykonanie potrebných úkonov za účelom uzavretia/rekultivácie skládky v určenej lehote. V prípade nevykonania všetkých potrebných úkonov, môže príslušný orgán štátnej správy cez právnickú alebo fyzickú osobu, ktorá má oprávnenie na stavebné práce zabezpečiť uzatvorenie skládky alebo jej časti, a to na náklady prevádzkovateľa.

Uvedená novela umožní uzatvoriť skládky na ktorých je environmentálna záťaž. Uzatvorenie skládok pred odstránením EZ je v rozpore so zásadami ochrany ŽP. Takto navrhnutá novela nerieši skládky odpadov s environmentálnou záťažou, pri ktorých je povinnou osobou na odstránenie environmentálnej záťaže z rozhodnutia vlády SR určené príslušné ministerstvo.

2. K Čl. III. § 40h, ods. 1 a 2

Ak súhlas na zhromažďovanie nebezpečných odpadov u pôvodcov odpadov zostane v legislatíve aj naďalej zachovaný, tak prechodné ustanovenia naformulované v tejto podobe sú v praxi neaplikovateľné pre pôvodcov odpadov.

Odôvodnenie:

V rámci vyhodnotenia MPK sme sa písomne (mailom) aj na online stretnutí vyjadrili, že navrhnutá legislatívna úprava je v praxi neaplikovateľná. V znení navrhnutých ustanovení sa nezmenilo ani po pripomienkovaní a vysvetlení situácie nič.

Základným problémom je, že v zmysle teraz platnej legislatívy súhlas na zhromažďovanie nebezpečných odpadov (NO) vydáva aj pre prevádzky pod IPKZ príslušný okresný úrad a nie SIŽP. Prechodné ustanovenia sú ale navrhnuté tak, akoby súhlas na zhromažďovanie NO bol udeľovaný SIŽP prevádzkam pod IPKZ v rámci súhlasu na nakladanie s NO.

Zhromažďovanie odpadov, ale nie je nakladanie s odpadmi (zhromažďovanie nepatrí pod definíciu nakladania) a ide teda o dva rôzne pojmy a teda aj súhlasy.

Od 1.7.2021 sa v zákone o IPKZ ustanoví aj povinnosť nového súhlasu na zhromažďovanie NO, ktorý má udeliť SIŽP.

V prechodných ustanoveniach ods. 1 je uvedené: „*Súhlas podľa § 3 ods. 3 písm. c) šiesty bod vydaný podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2021 ostáva v platnosti do lehoty určenej v súhlase.*“

Keďže pôvodcovia odpadov pod IPKZ, takýto súhlas (súhlas na nakladanie) nemajú udelený, tak tento súhlas im nemôže zostať v platnosti.

Ďalej je v prechodných ustanoveniach uvedené: „*Prevádzkovateľ najneskôr päť mesiacov pred uplynutím platnosti súhlasu podľa § 3 ods. 3 písm. c) šiesty bod požiada o zmenu povolenia a vydanie nového súhlasu podľa § 3 ods. 3 písm. c) šiesty bod.*“

Opäť prevádzkovateľ nemôže požiadať o vydanie nového súhlasu najneskôr 5 mesiacov pred uplynutím platnosti súhlasu, keďže tento súhlas nemá v povolení.

Pri zachovaní navrhnutých ustanovení dôjde v praxi v situácii, že prevádzky pod IPKZ budú mať udelené platné súhlasy od okresných úradov na zhromažďovanie NO.

Zároveň bude tento súhlas už aj v zákone o IPKZ, kde by prevádzkovatelia mali hneď ako nadobudne zákon účinnosť požiadať SIŽP o tento nový súhlas, keďže ho nemajú a nie je tu žiadne prechodné ustanovenie do kedy oň majú požiadať. Ak SIŽP udelí tento súhlas, budú mať prevádzkovatelia vydané dva platné súhlasy na zhromažďovanie NO – jeden od OÚ (žiadnym prechodným ustanovením v zákone o odpadoch nebol tento súhlas zrušený pre prevádzky pod IPKZ) a druhý od SIŽP.

Ak zostane požiadavka na potrebu udelenia súhlasu na zhromažďovanie NO u pôvodcu odpadu v legislatíve, tak je potrebné v prechodných ustanoveniach v zákone o odpadoch definovať, kedy pôvodcom pod IPKZ súhlasy na zhromažďovanie NO vydané OÚ strácajú platnosť.

Zároveň je potrebné v prechodných ustanoveniach zákona o IPKZ definovať do kedy majú o nový súhlas požiadať SIŽP prevádzky pod IPKZ. Navrhujeme 31.12.2021, keďže je veľké množstvo prevádzok pod IPKZ.

3. K Čl. III. § 40h

Je potrebné uviesť aj do zákona o IPKZ prechodné ustanovenie týkajúce sa zrušenia súhlasu na nakladanie s NO vrátane prepravy, rovnako ako je uvedené prechodné ustanovenie v návrhu novely zákona o odpadoch, že tieto súhlasy strácajú k 30.6.2021 platnosť (táto pripomienka bola už v rámci pripomienok v MPK).

Odôvodnenie:

Zariadenia na nakladanie s NO majú udelený súhlas SIŽP na nakladanie s NO vrátane prepravy. Tento súhlas sa ale vzťahuje k preprave NO do týchto zariadení od iných pôvodcov v rámci príslušného okresu. Majú udelený teda súhlas na prepravu odpadov, ktoré prijímajú na ďalšie nakladanie a nie súhlas na zhromažďovanie odpadov, ktorých sú tieto zariadenia pôvodcom.

Príklad: Zariadenie na zneškodňovanie odpadov pod IPKZ v okrese PK má SIŽP udelený súhlas na nakladanie vrátane prepravy v rámci okresu PK - tzn. na základe tohto súhlasu mu môžu prepravovať odpady z okresu PK. Na základe vydaného integrovaného povolenia, OU BA v sídle kraja vydal súhlas na prepravu NO v rámci celej SR okrem okresu PK.

Tým, že je v novele zákona o odpadoch navrhnuté prechodné ustanovenie, že k 30.6.2021 strácajú udelené súhlasy na nakladanie vrátane prepravy platnosť, tak stratí platnosť len súhlas na prepravu udelený OÚ v sídle kraja, ale súhlas na prepravu udelený SIŽP bude stále v platnosti (aj keď už v zákone nebude existovať), ak sa do zákona o IPKZ nedá prechodné ustanovenie, že aj tento súhlas stráca platnosť k 30.6.2021.

K Tabuľke zhody smernica 2008/98/ES :

1. K § 97 ods. 1 písm. g)

Súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. g) na zhromažďovanie nebezpečných odpadov u pôvodcu odpadu, ak zhromažďuje väčšie množstvo ako 1 tona nebezpečných odpadov ročne je v rozpore s preambulou smernice 2008/98/ES o odpade a zrušení určitých smerníc. Žiadame o zrušenie tohto súhlasu.

Odôvodnenie:

Bod 15 preambuly hovorí: Je potrebné rozlišovať medzi **dočasným uložením odpadu pred jeho zberom**, zberom odpadu a skladovaním odpadu pred jeho spracovaním. Zariadenia alebo podniky, pri ktorých činnosti vzniká odpad, by sa nemali považovať za subjekty, ktoré sa podieľajú na nakladaní s odpadom, a **nemali by podliehať povoleniu na zhromažďovanie** svojho odpadu pred jeho zberom.

Aj keď bola smernica 4 krát zmenená a doplnená, zmeny a doplnky sa netýkali problematiky kapitoly IV Povolenia a registrácie, konkrétne článkov 23 – 26.

V článku 23 je uvedené: Členské štáty vyžadujú od každého zariadenia alebo podniku, ktorý má v úmysle vykonávať **spracovanie odpadu**, aby získal od príslušného orgánu povolenie.

Vyžadovanie súhlasu na zhromažďovanie nebezpečných odpadov je teda v rozpore s cieľmi a princípmi smernice o odpade.

V dôvodovej správe k pôvodnému zákonu č. 79/2015 o odpadoch bolo uvedené: Doplnil sa nový súhlas, ktorý sa týka pôvodcov odpadu, ktorý nebezpečný odpad iba zhromažďujú, ak zhromažďuje ročne väčšie množstvo ako 1 tonu. Úprava daného ustanovenia sa vykonala na základe skutočnosti, že pôvodcovia začali rušiť zmluvy s odberateľmi nebezpečných odpadov a daný nebezpečný odpad dávajú do kontajnerov na komunálny odpad.

Uvedené odôvodnenie nie je dostatočné na udržanie súhlasu v zákone.

V zmysle zákona o odpadoch sú držiteľia odpadov povinní odovzdať odpad len osobe oprávnenej. Zákon nevyžaduje mať uzavretú zmluvu s osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom, môže to byť riešené aj formou objednávky.

Napr. legislatíva ČR takýto súhlas nevyžaduje.

Zároveň v Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2020 – 2024 je uvedené:

Vláda SR zásadným spôsobom posilní princíp právnej istoty, a to prípravou vládných návrhov zákonov a nastavením pravidiel legislatívneho procesu tak, aby stabilita a predvídateľnosť boli imanentnými pre výsledky

legislatívneho procesu. Na tento účel vláda SR prostredníctvom podpredsedu vlády SR, ktorý bude koordinovať legislatívu, najmä: v spolupráci s podpredsedom vlády SR a ministrom hospodárstva bude **dôsledne predchádzať goldplatingu, t. j. nadpráci pri preberaní legislatívy EÚ**; vláda bude dôsledne dbať na to, aby pri transponovaní a aplikovaní sekundárnych právnych aktov EÚ nedochádzalo, okrem odôvodnených prípadov, k zavádzaniu povinností nad rámec ustanoveného rozsahu EÚ; pri takýchto zmenách regulácií bude vyznačené, čo je nevyhnutná povinnosť a čo je vlastná úprava, resp. rozšírenie; v nadväznosti na realizovaný audit goldplatingu **bude vláda pokračovať v odstraňovaní neopodstatneného presahu slovenskej legislatívy nad rámec legislatívy EÚ**.

Záver :

AZZZ SR trvá na zapracovaní vyššie uvedených pripomienok a odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie až po ich zapracovaní.